

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 12. června 2023
č. j. MSP-480/2021-ODKA-SPZ/2
Počet listů: 2
Přílohy: 1

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Obv. pr. osoba S. l., s. r. o. – stížnost pro porušení zákona

Přílohy: tr. spis Okresního soudu Praha-východ sp. zn. 16 T 9/2021

Podle § 266 odst. 1 zák. č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) podávám ve prospěch obv. pr. osoby S. l., s. r. o.,

stížnost pro porušení zákona

proti dne 16. 2. 2021 pravomocnému trestnímu příkazu Okresního soudu Praha-východ ze dne 25. 1. 2021, sp. zn. 16 T 9/2021.

Napadené rozhodnutí

1. Trestním příkazem Okresního soudu Praha-východ ze dne 25. 1. 2021, sp. zn. 16 T 9/2021 (dále jen „trestní příkaz“) byla obv. pr. osoba S l., s. r. o. (dále jen „obv. pr. osoba“) uznána vinnou přečinem poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. a) zák. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Za tento přečin byla obv. pr. osoba odsouzena podle §68 odst. 1, § 181 odst. 1 trestního zákoníku a § 18 odst. 1, 2 zák. č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob (dále jen „z. t. o. p. o.“) k peněžitému trestu v celkové výši 25 000 Kč. Poškozená M. K. byla se svým nárokem na náhradu škody odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Podle skutkové věty trestního příkazu se obv. pr. osoba přečinu dopustila tak, že (mírně upraveno):

„jakožto provozovatelka osobního automobilu K. S., po výzvě správního orgánu Městského úřadu Říčany ze dne 25. 5. 2018, č. j. OPE/18/24200, k uhrazení pokuty ve výši 900 Kč za dne 24. 5. 2018 spáchaný dopravní přeštek spočívající v překročení nejvyšší povolené rychlosti v obci Ř. v úmyslu vyhnout se odpovědnosti a finančnímu postihu za spáchaný dopravní přeštek prostřednictvím konkrétně nezjištěné osoby disponující přístupovými údaji k datové schránce obv. pr. osoby a jednající v zájmu obv. pr. osoby dne 8. 6. 2018 prostřednictvím své datové schránky sdělila správnímu orgánu vědomě nepravdivou skutečnost, totiž že řidičkou vozidla byla v době spáchaní přeštku osoba bez jakékoli spojitosti s obv. pr. osobou či jejími zaměstnanci, a to poškozená M. K., načež poté, co bylo 25. 6. 2018 neustanovenou osobou zneužívající datovou schránku wyvbei9 registrovanou na poškozenou toto nepravdivé sdělení správnímu orgánu opětovně potvrzeno, vydal v důsledku toho správní orgán dne 19. 11. 2018 příkaz, jímž poškozenou uznal vinnou ze spáchaní předmětného dopravního přeštku a uložil jí pokutu ve výši 1 500 Kč, která je po poškozené exekučně vymáhána, a zároveň je tento přeštek veden k tíži poškozené v evidenční kartě řidiče.“

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

3. **Podle § 8 odst. 1, 2, 3 z. t. o. p. o.:** „Trestným činem spáchaným právnickou osobou je protiprávní čin spáchaný v jejím zájmu nebo v rámci její činnosti, jednal-li tak
- a)** statutární orgán nebo člen statutárního orgánu, anebo jiná osoba ve vedoucím postavení v rámci právnické osoby, která je oprávněna jménem nebo za právnickou osobu jednat,
- b)** osoba ve vedoucím postavení v rámci právnické osoby, který u této právnické osoby vykonává řídicí nebo kontrolní činnost, i když není osobou uvedenou v písmenu a),
- c)** ten, kdo vykonává rozhodující vliv na řízení této právnické osoby, jestliže jeho jednání bylo alespoň jednou z podmínek vzniku následku zakládajícího trestní odpovědnost právnické osoby, nebo
- d)** zaměstnanec nebo osoba v obdobném postavení (dále jen „zaměstnanec“) při plnění pracovních úkolů, i když není osobou uvedenou v písmenech a) až c), **jestliže jí ho lze přičítat podle odstavce 2 (odstavec 1). Právnické osobě lze přičítat spáchaní trestného činu, jestliže byl spáchan a)** jednáním orgánů právnické osoby nebo osob uvedených v odstavci 1 písm. a) až c), nebo **b)** zaměstnancem uvedeným v odstavci 1 písm. d) na podkladě rozhodnutí, schválení nebo pokynu orgánů právnické osoby nebo osob uvedených v odstavci 1 písm. a) až c) anebo proto, že orgány právnické osoby nebo osoby uvedené v odstavci 1 písm. a) až c) neprovedly taková opatření, která měly provést podle jiného právního předpisu nebo která po nich lze spravedlivě požadovat, zejména neprovedly povinnou nebo potřebnou kontrolu nad činnostmi zaměstnanců nebo jiných osob, jimž jsou nadřizeny, anebo nečinily nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení následků spáchaného trestného činu (**odstavec 2**). Trestní odpovědnosti právnické osoby nebrání, nepodaří-li se zjistit, která konkrétní fyzická osoba jednala způsobem uvedeným v odstavcích 1 a 2 (**odstavec 3**).

Posouzení předmětné věci

4. Mám za to, že trestním příkazem byl v neprospěch obv. pr. osoby porušen zákon v ust. § 2 odst. 5, 6 trestního řádu a v § 8 odst. 1, 2 z. t. o. p. o., a to v následujícím textu uvedeným způsobem.
5. Pro vznik trestní odpovědnosti právnické osoby je nutné, aby byl trestný čin spáchan v jejím zájmu nebo v rámci její činnosti a zároveň osobou ve vedoucí nebo obdobné řídicí funkci, popř. zaměstnancem nebo obdobnou osobou při plnění pracovních úkonů. Z výroku trestního příkazu vyplývá, že se právnická osoba dopustila trestného činu ve stručnosti tím, že poté, co

byl vozidlem v jejím vlastnictví spáchán dne 25. 5. 2018 dopravní přešůpek, skrze datovou schránku prostřednictvím blíže neustanovené osoby uvedla jako řidičku motorového vozidla pošk. M. K.. Toto nepravdivé sdělení bylo posléze potvrzeno i z datové schránky pošk. K., jež byla zneužita další dosud neustanovenou osobou. Ze zjištěného skutkového stavu bylo možno dovodit, že trestný čin byl spáchán ryze v zájmu právnické osoby, neboť ta byla – v případě nezjištění konkrétního přešůpce – objektivně odpovědná za spáchaný přešůpek. Spáchaným trestným činem tak nebyla nucena uhradit pokutu ve výši 1 500 Kč, jež byla poté vymáhána po samotné poškozené. Z provedeného dokazování však jednoznačně nevyplývá, že by se tohoto jednání spáchaného ve prospěch obv. pr. osoby dopustila osoba uvedená v § 8 odst. 1 písm. a) až d) z. t. o. p. o. Vzhledem k tomu, že trestní příkaz neobsahuje odůvodnění, je třeba vycházet pouze z výroku vydaného rozhodnutí, kde je mimo jiné konstatováno, že se právnická osoba jednání dopustila „prostřednictvím konkrétně nezjištěné osoby, disponující přístupovými údaji k datové schránce obv. pr. osoby a jednající v zájmu obv. pr. osoby“. Z provedeného dokazování a rovněž z náhledu do databáze obchodního rejstříku vyplývá, že obv. pr. osoba je jednočlennou společností, jejíž jedinou jednatelkou, společnící, a osobou oprávněnou jednat jménem společnosti je PaedDr. L. F. **Proti jmenované přítom nebyly ve věci zajištěny dostatečné důkazy pro závěr, že se shora uvedeného jednání dopustila právě ona, a proto nebylo možno učinit ani závěr o přičitatelnosti jejího jednání obv. pr. osobě.** Tento nedostatek není možné překlenout ani aplikací § 8 odst. 3 z. t. o. p. o., který zcela zřejmě míří na situace, kdy je ve věci zjištěno více možných pachatelů z okruhu právnické osoby, přičemž nelze s určitostí říci, která z takových osob se jednání dopustila. Může se tedy jednat například o situaci, pokud je prokázáno, že se jednání dopustil některý z členů představenstva společnosti, ale není najisto postaveno, který to byl. V dané věci však není otázkou, která z fyzických osob působících v obv. pr. osobě se jednání dopustila, ale zda se vůbec jedná o fyzickou osobu s obv. pr. osobou jakkoli spojenou. Taktéž z judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že nestačí pouhý závěr o tom, že nezjištěná fyzická osoba jednala v zájmu právnické osoby ve smyslu § 8 odst. 1 z. t. o. p. o., nýbrž musí být učiněn jednoznačný závěr, že tato osoba jednala v postavení podle § 8 odst. 1 písm. a) až d) z. t. o. p. o. (**např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2016, sp. zn. 5 Tdo 784/2016, publikované pod č. 34/2017 Sb. rozh. tr.**).

Závěr a návrh

6. Tím, že se Okresní soud Praha-východ spokojil se zjištěním, že trestný čin byl spáchán prostřednictvím nijak dále neupřesněné a nezjištěné osoby, došlo k porušení zákona v neprospěch obv. pr. osoby. Vzhledem k tomu, že podanou stížností je napadán samotný vznik trestní odpovědnosti právnické osoby, je zřejmé, že zájem na zákonnosti a dodržování základních zásad trestní odpovědnosti převažuje nad zájmem na nezměnitelnosti již pravomocných soudních rozhodnutí. Konečně je namístě připomenout, že obv. pr. osoba peněžitý trest uhradila, a to dne 30. 4. 2021.
7. Pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.
8. **Navrhuji**, aby Nejvyšší soud:
 - 1) Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že pravomocným trestním příkazem Okresního soudu Praha-východ ze dne 25. 1. 2021, sp. zn. 16 T 9/2021, byl v neprospěch obv. pr. osoby S. I., s. r. o., porušen zákon v ust. § 2 odst. 5, 6 trestního řádu a v ust. § 8 odst. 1, 2 z. t. o. p. o.;
 - 2) s odkazem na ust. § 269 odst. 2 trestního řádu napadený trestní příkaz zrušil, jakož i další rozhodnutí na něj obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu;

- 3) a na základě ust. § 270 odst. 1 trestního řádu Okresnímu soudu Praha-východ přikázal, aby věc znovu v potřebném rozsahu projednal a rozhodl.

Na vědomí:

- 1) Nejvyšší státní zastupitelství k č. j. 1 NZZ 1008/2021-8
- 2) Okresní soud Praha-východ ke sp. zn. 16 T 9/2021
- 3) obv. pr. osoba S. I., s. r. o.